

(Regényrészlet)

A fügefafa vénségére még göcsörtösebb lett. Megnőtt és szétterjesztette az ágait, mint egy ernyőt. Délutánra megérkezett a fátyoleső, de a fa alatt szundító öregember meg sem érezte. Megvédték a levelek. A lábainál egy nő ült a földön, és pipázott. A pipából a füst lassan kúszott felfele az öreg orrába, és az illatok beindítottak egy álmot, álmot, melyet a lábainál ülő nő álmodott. Az álomban még mindketten fiatalok voltak, és egy magaslesen feküdvé nézték a türkizragyogású csillagos eget addig, míg a világ lassan forogni kezdett velük, s a testük könnyű lett, akár a tollu, csontjaikban a velő helyét illatos levegő töltötte ki, ujjai pedig összeforrtak, s lassan szárnyá változtak. A nő összegömbölyödve aludt a földön, mint egy macska. Összeszorított öklében a kihűlt pipa, néhány fűszál. Úgy tűnt, nehezen lélegzik, pedig csak sóhajtott álmában, néha megvonaglott, haja kicsit összekeveredett a vörös homokkal. Valamikor az ő haja is ilyen színű volt, mint ez a vulkanikus homok. Az öreg, amennyire tudott, lehajolt, és figyelmesen megnézte az alvó arcát. Aztán elballagott a szomszédos almafához, és a törzséhez simult. A fa testében zavartalanul folyt az élet, a gyökerek vígan pumpálták felfelé a vizet vékony erecskéken. Az öregnek eszébe jutott az a nap, amikor a fát elültette, és ettől elszomorodott. Valamit mondani akart, de aztán elhessegette magától a gondolatot. Mintha apró madarakat kergetett volna. Továbbballagott egy másik almafa felé. Ennek furcsán ellaposuló, különös ízű termései voltak. Itt állt az íróasztal, melynek mostanában gyakoribb vendége volt a szél, mint az ember. Az öreg leült a karosszékbe, és szórakozottan firkálgatni kezdett.

– Aram, Aram – szólongatta a nő, de az öreg csak aludt, aludt és álmodott a füzetre dőlve, könyöke alól félig megrajzolt, tulipánfejú kígyók leselkedtek, arra várakozva, hogy valaki befejezze őket.

A kert fölött az ég vörös lett, aztán lila, a hold fehéren és kövéren pöffszkedett az égbolt közepén. A nő elmerengve nézte a színek változását, és kicsit megkapaszkodott az asztal szélében.

– Ilyenkor szokott rám törni a bolondóra – mormogta az asztal sarkának, majd megbillentette kicsit az öreg karosszékét, melyre kerekeket szereltek, mert mostanában inkább csak aludt, és így könnyebb volt tenni-venni. Betolta a szobába. A szobának három fala egy különleges kristályból készült. Látni lehetett a gyakran haragvó óceánt, és órák hosszat lehetett bámulni a fátyolesőt és a Pico vulkánjának pőfögését, meg a hósipkát, mely időnként ráköltözött.

– Én már boldoggá lettem – kuncogta az öreg nőnek.

Időnként furcsa kívánságai voltak, mint egy kisgyereknek. Egyszer ritka gyümölcsöket akart, máskor csalámfőzeléket, aztán elmélyülten írt, mint egy igazi nagy író, estig rejtegette a művét, aztán előrukkolt valami drágakő ragyogású kétsorossal, és cserébe konyakot vagy csókot követelt.

– Boldoggá? – kérdezte a nő meglepetten.

– Igen – mosolygott az öreg.

– Igen – ismételte meg a nő, és elbámult valamerre.

Az öreg elkomorodott. Bántotta, hogy nem ismeri ezeket az elbambulásokat, ezt a révületet nem osztották meg vele, nem ismeri az ösvényeket, melyeken a nő ilyenkor eloson, elúszik, mint valami sikamlós hal, mire az ember összefogja a kezét, már híre-hamva sincs, csak a fájó lüktetés marad meg helyette.

– Önző vagy. Még mindig önző vagy – kiáltozta az öreg gyakran, de a nő semmit sem válaszolt ilyenkor. Éjjel közelebb bújott hozzá az ágyban. Ragaszkodott hozzá, hogy együtt aludjanak, pedig az öreg sokszor mondta, hogy ennek semmi értelme.

– Nem tudunk mi együtt aludni. Minek kínozkod? – kérdezte, és fürkészőn a nő szemébe nézett.

A szarkalábak alatt ugyanaz a konok zöldes izzás.

– Nem kínozom. Te sem kílódsz. Csak úgy mondod. Még mindig menekülnél.

– Ez nem igaz – mormogta az öreg. Én soha nem akartam előled menekülni.

– És ettől, azt hiszed, több vagy?

– Nem tudom, több vagyok-e. Mit számít ez már? – motyogta az öreg, és visszahanyatlott a székbe. Vigyél be!

– Kérek – tette hozzá, és morcosan elnézett valamerre.

– Bánt, hogy ügyelek rád? – kérdezte a nő félénken.

– Nem kell ügyelj rám – mormogta az öreg, és felpattant a székből.

– Nem kell – mondta a nő, és utánaballagott.

– Minek jössz utánam akkor? – kérdezte az öreg, és az egyik üvegfalhoz tapadt. Az óceán tetején egy halászbárka ingadozott, ide-oda dőlt a viharlámpája. Ketten ültek benne, s az öreg fejében máris elkezdett kibontakozni egy történet.

– Erre sohasem tudtam válaszolni – mormogta a nő és a cigarettái után matatott.

Kiült a ház elé, rágyújtott, és ugyanazt a bárkát bámulta megbűvölve.

– Egy csónakba kerültünk valami viharban. Hogy hogyan? Arra senki sem emlékszik. De egymásra vagyunk utalva. Ha te belefáradsz az evezésbe, nekem kell folytatni, és fordítva – motyogta, és mélyet szívott a cigarettából.

– ... és fordítva – mormogta az öreg bent az üveghez lapulva, és kezében jelzőlámpaként villant az apró parázs.

A nő visszajelzett neki, és hátát a hűvös üveghez tapasztotta. Az ég sötétlila lett, aztán egészen fekete, éjjelkor türkizkékre váltott, hajnalban pedig érett narancsszíne lett.

A kertben örvénylett az almavirág és néhány fügefalevél keveréke. A füvek sziszegve küzdötték ki maguknak a helyet, ha az ember félrehajtotta a szinte derékig érőket, és a fülét figyelmesen kinyitotta, hallhatta, ahogyan az egészen kicsi fűszálak túrják a földet. De kinek volt itt füle arra, hogy a fű növéstét hallgassa? Ennek a kertnek minden lakója a lelkeket faggatta, régi kérdések és soha ki nem mondott válaszok kerengtek megvadulva, egymásnak ütközve, sohasem nyugodva.

Az ég kék volt, mint egy frissen meszelt házfal valahol a magas hegyvidéken, egy olyan faluban, ahova kátyús út vezet, s ahol a házak úgy épültek egymással szemben, mintha egyik volna a kérdés, s a másik a felelet.

A szél valahonnan egy dallamfoszlányt hozott, a hangok bekúsztak a nő haja alá, aztán a hallójáratokon át a fejébe, a fején át a szemébe, s a szeméből sós cseppek formájában az öreg alvó kezére hulltak. A kézen megrebbent egy ér, az érben gyorsabban kezdett mozogni a vér, vadabbul küzdötte magát a szív felé, s a szívben is mocoogni kezdett egy macska. Mire a nő a lábaihoz ült, arra a macska már kellemes dorombolásba kezdett, s a kéz ébredve maréknyi haját kezdett morzsolgatni, majd húzni, a nő feje lassan közeledett egy száj felé, mintha a vízből emelkedne, aztán egymásra találtak, és szédülni kezdtek, pontosan úgy, mint mindig, amikor alkalmuk volt így egymásra találni.

Az almafa alatt selymes fű nőtt, az öreg féltve gondozta egész évben.

– Ez lesz a mi ágyunk, ahányszor csak megkívánjuk... – súgta a nőnek, amikor először mutatta meg neki a kertet.

A nő akkor lassan körbefordult, mint egy kislány, és mosolygott, mint aki végre hazaért.

– Hát eljöttél mégis? – kérdezte az öreg, amikor megpillantotta a kertkapuban, és összehúzott szemmel nézte, hogy valóban az-e, aki ott áll, akire várt, annyi évig, hiába.

– Lemondtál rólam? – kérdezte a nő, és egy gránátalmát nyújtott felé.

– Számtalanszor. Nem is rólad. Magamról. A szerelemről – mondta az öreg, és szomorúan ingatta a fejét.

– Azt hiszem, későn jöttél. Mennyit élhetek még? – kérdezte bánatosan, és az első almafa alá vezette a nőt. Kicsit remegett a könyökén a keze, a könyök pedig hidegebb volt, mint évtizedekkel ezelőtt, a tapintása mégis ugyanaz.

– Éppen annyit fogunk együtt élni, amennyi magja ennek a gránátalmának van – mondta nő, és tovább mosolygott.

Az öreg egy Antonio Pinto-dallamot dúdolt, és mélyen a nő szemébe nézett.

– Mindig olyan nagylelkűen tudtál hazudni – mondta, és tovább dúdolta a dalt.

A nőnek váratlanul megindult valami a semeiből, végigszivárgott a ráncokon, és befolyt a csontos mellkasra, a sápadt és apróra fonnyadt mellek közé, aztán ott megrekedt, hogy lehűtse a lázongó szívet, amely még mindig forró volt, forró, mint egy lapátnyi szén.

– Nem hazudtam. Mindig azt mondtam, amit hittem, és amit abban a pillanatban éreztem, amikor kimondtam, amit kimondtam.

– Miért nem jöttél hamarabb? Most már csak egy roncs vagyok. Alszom. Egész nap csak alszom és álmodom. Álmodom magunkat.

Azt, ami nem volt, de lehetett volna.

– Soha nem tudhatjuk meg azt, hogy mi lehetett volna. Most jöttem, mert most tudtam jönni. Elrendeztem mindent, rendet hagytam magam után. És vigyázok rád ezentúl – mondta a nő, és cigarettát kotort elő a táskájából.

– Még mindig? – nézett rá az öreg meglepetten, és felé nyújtotta a tenyerét.

– Még mindig. Nem haltam meg tőle, láthatod. Élnem kellett, hogy végre a tied lehessenek – mondta a nő, és tüzet adott.

– Az enyém? – kérdezte az öreg hitetlenkedve, és leszívta a füstöt.

– A tied – mondta a nő, és kifújta a füstöt.

Az illatos füstkarikák a fejük fölött álltak egy darabig, mint valami vicces glóriák, aztán szétrebbentek, majd egymás felé kúsztak, összefonódtak, és együtt foszlottak semmivé.

– Az enyém – ismételte meg az öreg keserűen. – Mindig az utolsó voltam a sorban. Pedig én szerettelek a legjobban.

– Én máig is téged szeretlek a legjobban – válaszolta a nő, és csontos térdeire húzta a ruhát.

Az öreg megkereste a comb hajlatában azt a helyet, amit akkoriban a legjobban szeretett. Selymes volt még mindig, és meleg. Sírnivaló lett volna kedve. Üvölni. Mindent összetörni. De nem érzett hozzá elég erőt.

– Engem szeretsz a legjobban? Máig is? Nem tudom, nekem maradt-e erőm tovább szeretni téged – mondta, és a hátára dőlt.

Az ég vésszesen kezdett lefele ereszkedni, pont úgy, mint akkor abban a kis faluban, a gesztenyefák alatt, azon a napon, amelynek az éjszakáján... De erre emlékezni sem akart. Belefáradt abba, hogy csak emlékezzen, és az emlékekből éljen, hogy már semminek nincs íze, mindennek csak pótíze van, minden íz valami másra emlékezteti, minden dallam valahonnan máshonnan ered, és minden szó másvalamit jelentett valamikor.

– Miért voltam én neked mindig az utolsó? – kérdezte az öreg, és amennyire tudta, felhúzta a térdeit. A nő a hátához simult, és sokáig nem mondott semmit. Az öreg mégis úgy érezte, hogy a válasszal már évek óta kész van, de valamiért nem mondja. Aztán mégiscsak meghallotta:

– Mert amikor te lehettél volna az első, sehol sem találtalak. És így nekem senki sem volt az első, mert amikor őt vártam, senki sem jött, senki sem jött – ismételte a nő halkán, és ő is hátát fordított.

Az öreg nem értette egyből, hogy miről beszél. Pedig ezt a választ várta, mert ennél többet nem is remélhetett megtudni. Mit tudhatunk meg egymásról egy egész életen át? Ha a lényegét akarjuk odaadni, nem értik, kevésnek tartják. Bármit adunk, kevésnek tartják. És mindig adósok maradunk. Válaszokból eladósodunk. S amikor már nem tudunk válaszolni, kérdezzük, s amikor már kérdezni sem tudunk, akkor csak ülünk, és várjuk, hogy a válaszok maguktól megtaláljanak bennünket. Hogy hiába várakozunk-e? Erre senki sem tudhatja a választ. Az öreg bánatosan ringatta magát. Az egyik fordulattal a nőhöz ért, bár nem kívánt hozzáérni. A nő csontjai úgy izzottak, mint a láva, mintha lefoszlott volna róla a bőr és a hús, csak a pusztá lélek testesült át megvénült csontokba, és az öregben olyan kívánság ébredt, amilyenre nem is emlékezett, és hirtelen megint örülni tudott, mindennek, annak, hogy még van, hogy a nő is megvan, és annak, hogy most nem kell megállni, nem kell abbahagyni, legfeljebb belehalni, de mit számít az már, mit számít.

2011. december

Denumire autor: Márton Evelin

Látó Szépirodalmi Folyóirat